

Rapport

UNDERSÖKNING OM FÖRSVAR OCH SÄKERHET I SVENSKA KOMMUNER

Åtta frågor om svenska kommuners
syn på nuläge och framtid

2026-03-03

Skiftande bild av kommunernas krisberedskap

Kraven på att skydda samhället har ökat markant sedan Ryssland inledde sitt anfallskrig mot Ukraina våren 2022. Som en konsekvens av utvecklingen har såväl den militära som den civila försvarsförmågan hamnat allt mer i fokus. En viktig del i dessa satsningar är skydd av samhällets kritiska infrastruktur, och det råder ingen tvekan om att kommunerna har en central roll i Sveriges civila försvar. Kommunerna ansvarar för stora delar av den infrastruktur och de funktioner som är avgörande för samhällets motståndskraft, allt ifrån el- och vattenförsörjning till transporter, vård och omsorg.

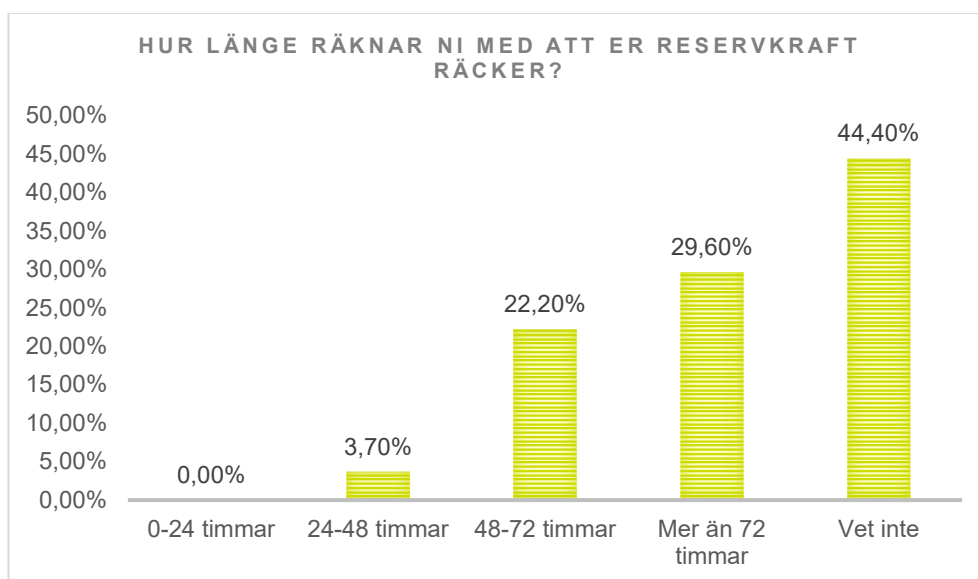
Det här har varit utgångspunkten när Tyréns har frågat Sveriges kommuner om hur de ser på den egna förmågan till samhällsskydd när det gäller viktig infrastruktur och kommuninvånare. Ett ytterligare syfte har varit att identifiera områden där kompletterande insatser krävs för att stärka det civila försvaret.

När vi sammanfattar resultaten ser vi att det finns flera ljuspunkter, till exempel i form av tillgång till reservkraft och en god förberedelse för cyberattacker mot samhällsviktig verksamhet. Men det finns också en hel del orosmoln och strukturella svagheter som riskerar att få stora konsekvenser vid en allvarlig kris. Det handlar till exempel om att förbättra tillgången till skyddsrum för kommunernas invånare, stärka förmågan att hantera ett längre elavbrott, samt att analysera läget för kritisk infrastruktur i kommunen som vägar, järnvägar och hamnar.

Vi hoppas att vår undersökning bidrar med en viktig nulägesbild, och kan fungera som underlag för fortsatt dialog och utveckling av ett starkare samhällsskydd. Välkommen att ta del av resultaten.

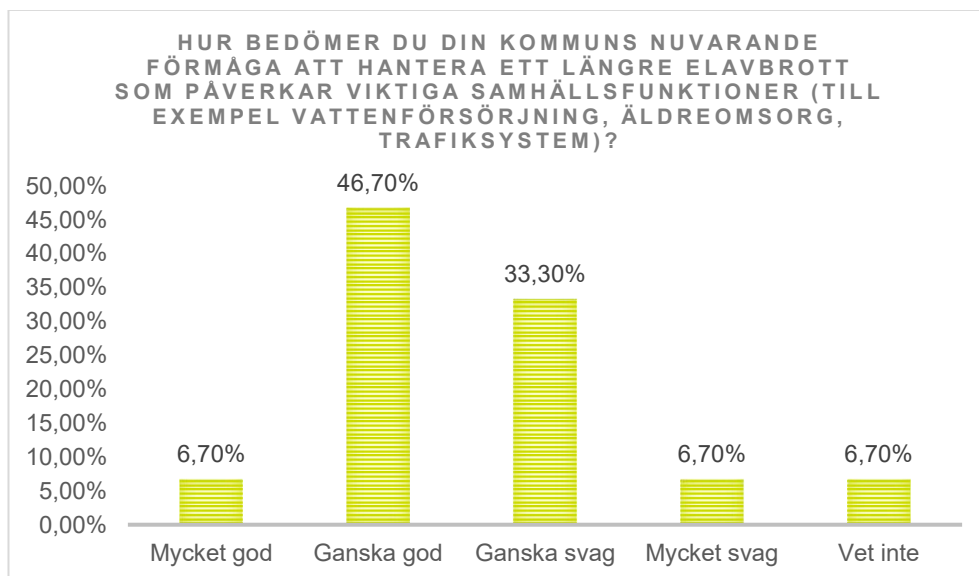
Tillgång till reservkraft men bara för en kortare period

Åtta av tio kommuner uppger att det finns reservkraft på plats för samhällsviktiga funktioner. Däremot visar resultaten på en relativt låg förmåga till långsiktig motståndskraft. Av de kommuner som anger att reservkraft finns tillgänglig är det nämligen bara knappt var tredje kommun som uppger att reservkraften räcker mer än tre dygn.

Många kommuner har svårt att hantera längre elavbrott

Vi noterar att så många som fyra av tio kommuner upplever svårigheter med att hantera ett längre elavbrott. Resultatet är oroväckande med tanke på att elförsörjningen utgör en grundförutsättning för nästan all samhällsviktig verksamhet.

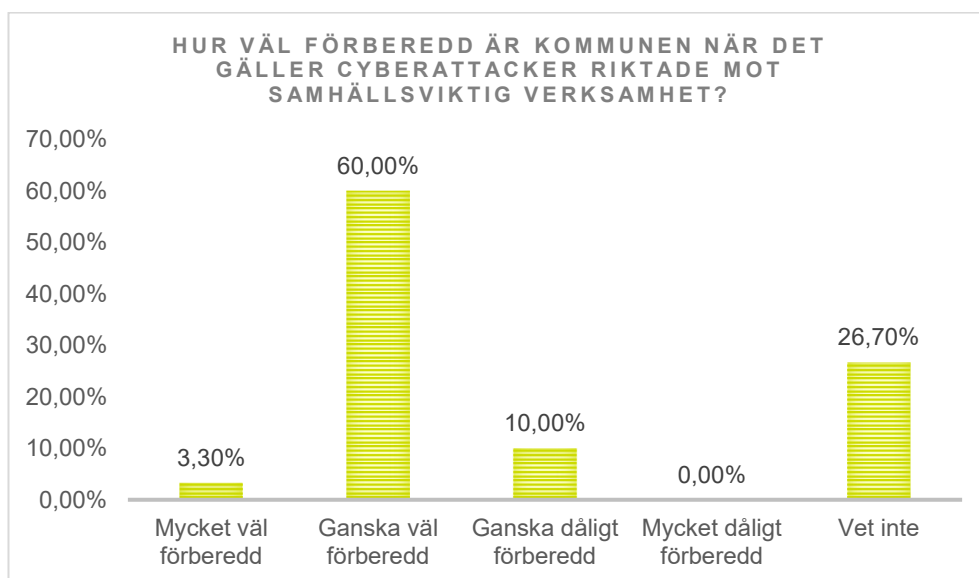
Fyra av tio kommuner

upplever svårigheter med att hantera ett längre elavbrott.

God beredskap mot cyberangrepp

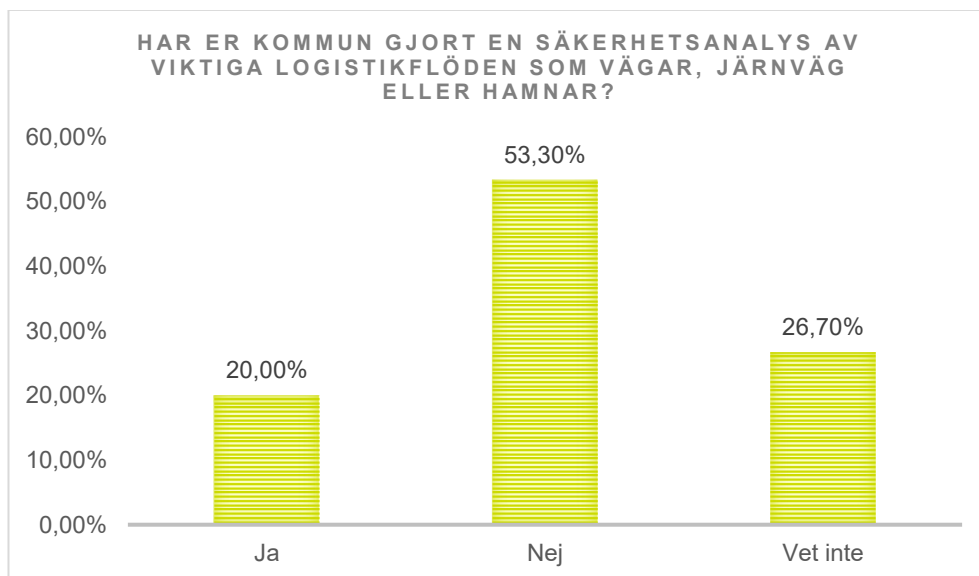
Cyberhoten mot samhället har ökat drastiskt på senare år och med olika syften. Till exempel är attacker mot digital infrastruktur en del av vissa länders hybridkrigföring.

I undersökningen uppger närmare två av tre kommuner att de är relativt väl förberedda för cyberattacker mot samhällsviktig verksamhet. Därmed framstår cyberfrågorna som ett av de civilförsvarsområden där arbetet kommit längst i kommunsverige, sannolikt till följd av ökad medvetenhet och eventuella tidigare incidenter.

Avsaknad av analys för kritisk infrastruktur

Undersökningen visar att analysen av kritisk infrastruktur ofta är bristfällig eller ofullständig. Så få som var femte kommun har nämligen analyserat kommunens säkerhet när det gäller logistikflöden.

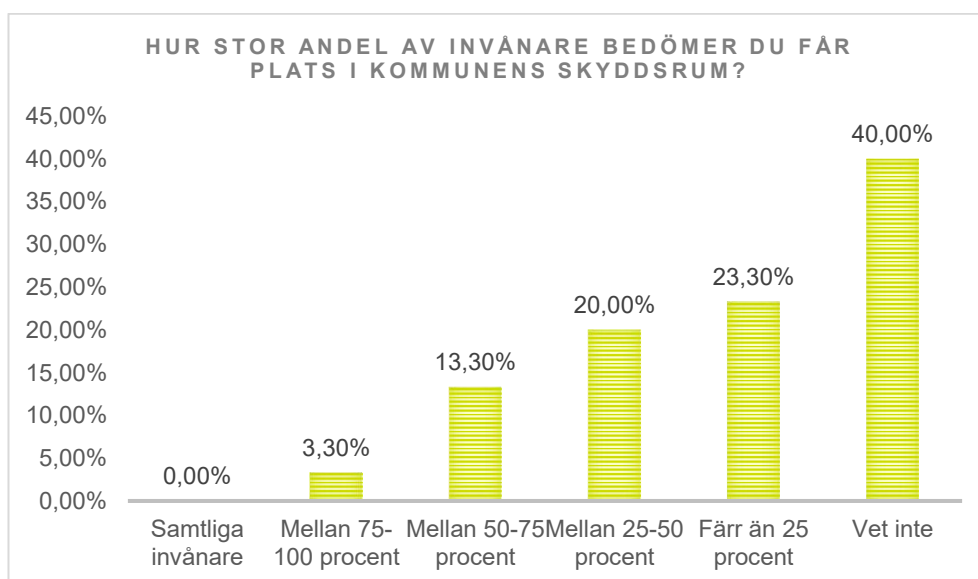
Bara var femte kommun

har analyserat kritisk infrastruktur

Tillgången till skyddsrum

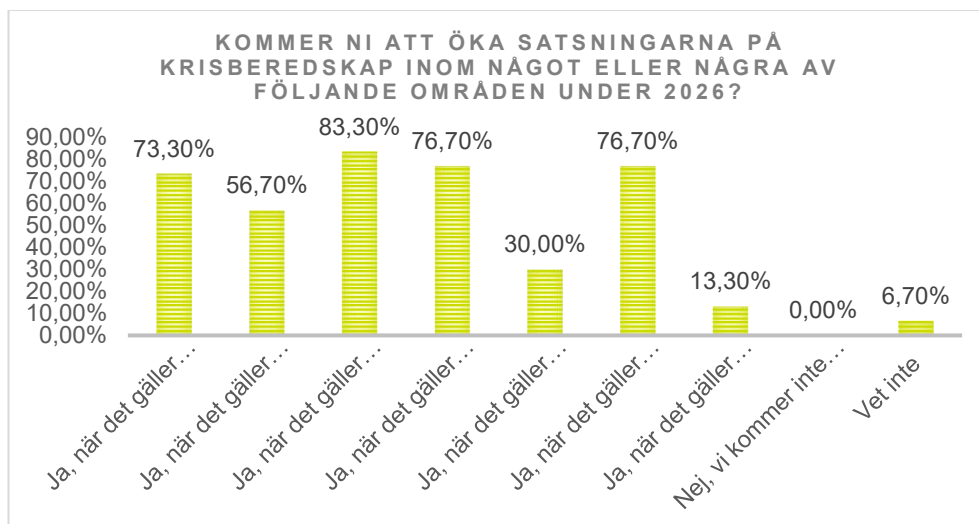
Tillgången till skyddsrum för kommunens invånare framträder som ett tydligt problemområde i undersökningen. Många kommuner uppger att kapaciteten är otillräcklig i förhållande till antalet invånare.

Frågan om skyddsrum är nära kopplad till fysisk planering och långsiktiga investeringar.

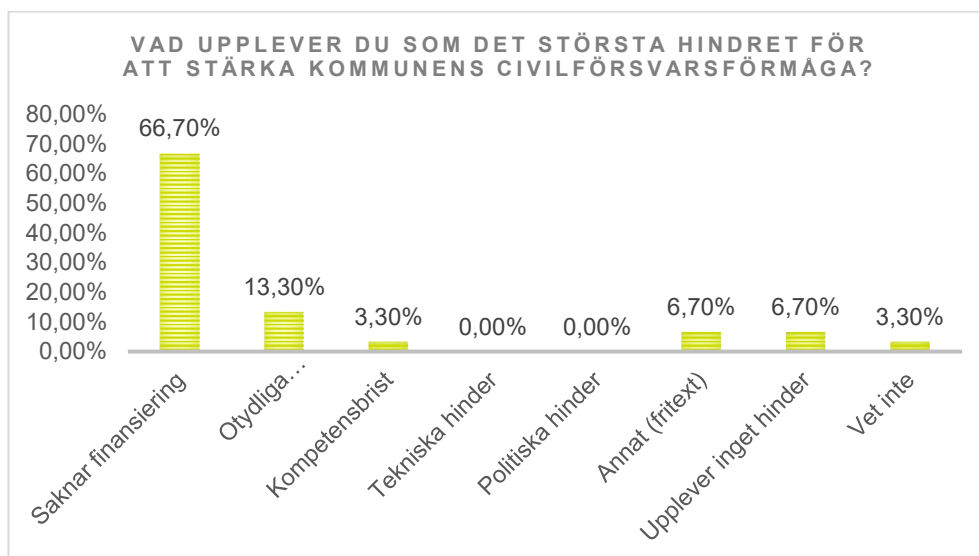
Kommunsverige ökar fokus på krisberedskap...

Det är tydligt att många kommuner ökar satsningarna på krisberedskap under 2026. Störst tillskott väntas inom vatten, cybersäkerhet och reservkraft. Dock är det tydligt att andra viktiga områden som skyddsrum och transporter släpar efter.

...men pengar saknas när kommunerna ska växla upp civilförsvaret

Avslutningsvis ställde vi frågan om eventuella hinder för en starkare kommunal civilförsvarsförmåga. Här är svaren unisona och visar på att det överlägset största hindret för kommunerna är brist på finansiering, vilket två av tre kommuner lyfter fram. På andra plats hamnar otydliga ansvarsförhållanden som drygt 13 procent anger. Noterbart är även att det bara är cirka sju procent som svarar att det inte finns några hinder.

Våra slutsatser

Sammantaget visar resultatet att kommunernas beredskap präglas av både framsteg och utmaningar. Även om tekniska lösningar finns på plats, saknas ibland viktiga delar för krisberedskap. Vi ser behov av ett mer systematiskt arbete med risk- och sårbarhetsanalyser, där kritisk infrastruktur, energiförsörjning och skydd av civilbefolkningen prioriteras mer.

Diskussionen om Sveriges säkerhet och motståndskraft är mer aktuell än på mycket länge. Kommunerna spelar en nyckelroll i detta arbete, men för att stärka det civila försvaret krävs långsiktiga investeringar och tydligare ansvarsfördelning. Sist men inte minst behövs även ökad samverkan mellan kommuner, statliga myndigheter och privata aktörer.

Om undersökningen

Tyréns undersökning har riktats till samhällsbyggnadschefer eller motsvarande i Sveriges kommuner. Totalt har 30 respondenter medverkat, vilket ger en svarsfrekvens på drygt 10 procent. Undersökningen genomfördes under februari 2026 via en digital enkät.

Om Tyréns

Tyréns är ett av Sveriges ledande konsultföretag inom samhällsbyggnad. I samspel med kunder och partners skapar vi hållbara lösningar inom stadsutveckling och infrastruktur. Vi har 3 000 medarbetare och verksamhet i Sverige, England, Estland, Litauen, Polen och Bulgarien.

Tyréns är stiftelseägt och vår ägandeform gör det möjligt för oss att satsa målmedvetet på forskning och utveckling inom samhällsbyggnadsområdet. Vi drivs av nyfikenhet och har ett nära samarbete med universitet och högskolor.